

* *

Освободителната война между Русия и Турция се свърши на 3 мартъ (19 февруарий) 1878 година съ подписването отъ дветѣ воюващи страни на мирния договоръ въ близкото до Цариградъ село Санъ-Стефано. Съ него се създаваше едно българско княжество въ предѣли, каквито историята и етнографията бѣха опредѣлили за нашия народъ. То имаше излазъ на Черно море и Егейско, при Кавала; въ неговитѣ граници влизаха почти всички българи, които живѣха въ компактни маси. При воднитѣ съобщения, които ѝ се даваха, при богатитѣ земи, съ които изобилствуваше, при познатото трудолюбие и пестеливостъ на народа, за новосъздадената държава се отваряше една блѣскава перспектива.

Но въ Англія тогазъ бѣше на властъ туркофилското правителство на лордъ Биконсфилда, който не само въ външната, но и въ вътрешната политика се влияеше много отъ мнението на короната. А кралица Виктория, която бѣ наследила отъ своя мжжъ, принцъ Албертъ — единъ нѣмецъ по душа и сърдце — органическа умраза къмъ всичко що е руско, не можеше да понесе успѣхитѣ на руситѣ и не единъ пжтъ, догдето трая войната, заплашваше своя пръвъ министъръ, че ще абдикира отъ престола, ако не се спре руското нашествие въ Турция. У нея русофобството бѣше като болестъ. Отъ друга страна въ Англія се мислѣше по онова време, че българския народъ, за освобождението на който Русия бѣше дала толкова скѣпи жертви въ пари и въ човѣци, ще остане вѣчно признателенъ и преданъ къмъ своята освободителка и вѣренъ нейнъ съюзникъ, та бѣ все едно за тѣхъ, да ли Русия се е изтравила предъ Цариградъ и Дарданелитѣ, или България. Затова, щомъ се оповести съдържанието на Св. Стефанския договоръ, въ Англія се започнаха военни приготовления и дипломатически комбинации. Английската флота се стправи къмъ Мраморно море, а английскитѣ представители въ чужбина получиха заповѣдъ да сондиратъ правителствата, при които сж акредитирани, за една обща акция противъ Русия. Идеята на английската дипломация бѣ, да се направи една общоевропейска коалиция, подобна на оная, която бѣ докѣрала Кримската война. Почвата бѣ благоприятна. Австро-Унгария намираще добъръ случай да използва обстоятелствата, безъ да прави голѣми жертви, да придобие чужди земи. Германския канцлеръ князъ Бисмаркъ бѣ се обидилъ отъ постѣпката на Русия, която спаси Франция въ 1875 г. отъ единъ новъ погромъ. Франция си отвръщаше на Русия за стореното добро съ една резервираностъ, която бѣ по-